

Nekoliko riječi o ovrsi na vozilu - de lege lata i de lege ferenda

Mihelčić, Gabriјela

Source / Izvornik: **Hrvatski časopis za OSIGURANJE, 2022, 107 - 124**

Journal article, Published version

Rad u časopisu, Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:118:275564>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-10-04**

PRAVI

Pravni fakultet Faculty of Law

Sveučilište u Rijeci
University of Rijeka

Repository / Repozitorij:

[Repository of the University of Rijeka, Faculty of Law](#)
[- Repository University of Rijeka, Faculty of Law](#)

uniri DIGITALNA
KNJIŽNICA

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

Pregledni znanstveni članak

■ Nekoliko riječi o ovrsi na vozilu - *de lege lata* i *de lege ferenda* Gabrijela Mihelčić¹

Sažetak: U radu su prikazane karakteristike ovrhe na vozilu kao jedine posebne ovrhe na pokretninama u registarskom režimu iz Ovršnog zakona. Pažnja je posvećena osnivanju prisilnog sudskog založnog prava na ovoj pokretnini i dualitetu upisa zabilježbe ovrhe u Evidenciju o registriranim vozilima i Upisnik sudskih i javnobilježničkih osiguranja tražbina vjerovnika na pokretnim stvarima i pravima. Od kojih je prvi upis takav kojim se polučuju konstitutivni učinci po osnivanje prava, dok se drugim upisom publicira činjenica njegova osnivanja. Analizirana su rješenja koja zakonodavac predlaže donijeti u Nacrtu Prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona i koja su, za sada, prošla postupak savjetovanja s javnošću u koji su upućena 3. lipnja 2022. godine.

Ključne riječi: ovrha na motornom vozilu, zabilježba ovrhe, prisilno sudsko založno pravo

1. UVOD

Ovrhom na vozilu kao ovršnim sredstvom kojim se provodi ovrha na pokretnoj stvari dužnika (ovršenika) može se poslužiti svaki vjerovnik (ovrhovoditelj), pa i osiguravajuće društvo koje prema dužniku ima dospjelu i ovršivu novčanu tražbinu. Pogotovo će za ovim ovršnim sredstvom posegnuti založni vjerovnik u slučaju kada je svoju tražbinu osigurao vozilom kao zalogom.²

Za pokretanje i određivanje ovrhe na vozilu potrebno je udovoljiti pretpostavkama što ih pred budućeg ovrhovoditelja stavljaju pravila o ovrsi na pokretninama iz članaka 133. do 169. Ovršnog zakona.³ Odnosno, pravilima iz članaka 161. do 165. OZ koja, kao posebna pravila, vrijede za ovu vrstu pokretnina i ovrhu na njima.⁴

Među njima, treba istaknuti članak 168. OZ koji kaže da se odredbe Ovršnog zakona o ovrsi na nekretninama primjenjuju na odgovarajući način i u postupku ovrhe na pokretninama, ako odredbama glave u kojoj je uređena ovrha na pokretninama nije drukčije određeno. Ovo je osobito značajno za ovrhu na

¹ dr. sc. Gabrijela Mihelčić; izvanredni profesor, Sveučilište u Rijeci, Pravni fakultet

² Dika kao pretpostavku ističe postojanje ovršne isprave. Dika, Mihajlo, Građansko ovršno pravo, I knjiga, Opće građansko ovršno pravo, Narodne novine, Zagreb, 2007., str. 497.

³ NN, br. 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 73/17, 131/20 i 114/22, dalje: OZ.

⁴ Cijeli ovršnopравни sustav počiva na odnosu općih i posebnih pravila, pa ne treba posebno isticati važnost osnovnih odredbi iz članaka 1. do 21. OZ odnosno zajedničkih odredbi koje se nalaze u člancima 22. do 73. OZ.

vozilu, jer, kada je to moguće i dopušteno, treba posegnuti za pravilima o ovrsi na nekretnini. Među njima se nalaze i funkcioniraju registarska pravila, a takva pravila nasušno nedostaju kod pravila o ovrsi na pokretninama.

Posebnost ovršnog režima za vozila dolazi iz činjenice što su vozila pokretnine za koje se vode javne evidencije, dapače, više takvih evidencija (upisnika, registara). Nerijetko su pravilima koja uređuju javne evidencije predviđena i posebna uređenja, pa se u nekim slučajevima ovršna pravila pokazuju nedovoljnima, a u nekima slučajevima i kolidiraju.

Nadalje, usprkos načelnom prihvaćanju pravila stvarnog i obveznog prava kao općih pravila,⁵ ovršna pravila znaju sadržavati autonomna rješenja koja mogu biti u opreci s pravilima stvarnog ili obveznog prava.⁶

Pravila o ovrsi na pokretninama nisu bila predmet veće normativne aktivnosti zakonodavca. Od stupanja na snagu Ovršnog zakona iz 2012. godine u njih se interveniralo s dvije novele - Zakonom o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona iz 2014.⁷ i Zakonom o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona iz 2020.⁸ godine. Prvom novelom uvedena je mogućnost prodaje pokretnina na elektroničkoj javnoj dražbi, a drugom je usklađeno nazivlje ureda državne uprave.

Iako naprijed spomenuta Novela OZ/20 nije značajnije dotakla ovrhu na pokretninama, pa niti na vozilu, zahvaljujući i zakonskim i podzakonskim rješenjima koja su uslijedila, donijela je više novina, tako i tzv. elektroničku ovrhu.⁹ Ostavljajući sa strane pitanja iz tog segmenta, a znajući da je zakonodavac 3. lipnja 2022. godine u postupak savjetovanja s javnošću uputio Nacrt Prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona¹⁰ zanimljivo je vidjeti što se u njemu predviđa kod ovrhe na vozilu.

2. OVRHA NA VOZILU *DE LEGE LATA* I PRIJEDLOZI IZMJENA *DE LEGE FERENDA*

2.1 Opće naznake

Jedna od disonancija između pravila o ovrsi na vozilu i pravila stvarnoga prava vidi se dijelu u kojem ovršna pravila funkcioniraju kao da je za stjecanje prava vlasništva potreban upis u javni upisnik (*modus acquirendi*).¹¹ Šago i Radić kažu: „Na stjecanje vlasništva motornog vozila primjenjuju se opća pravila o

5 V. članak 21. stavak 2. OZ.

6 Mihelčić, Gabrijela, Natuknice o nužnosti usklađivanja stvarnopravnog i ovršnopravnog sustava (rasprava), Dvadeset godina hrvatskoga stvarnopravnog uređenja : okrugli stol održan 6. prosinca 2017. u palači Akademije u Zagrebu / Barbić, Jakša (ur.). Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, 2018., str. 211-222., str. 213. et seq. V. Stokić, Matija, Stvarnost i perspektiva ovršne prodaje pokretnina, <https://www.iusinfo.hr/strucni-clanci/stvarnost-i-perspektiva-ovrsne-prodaje-pokretnina> (stranica posjećena 6. studenog 2022.).

7 NN, br. 93/14, dalje: ZIDOZ/14 ili Novela OZ/14.

8 NN, br. 131/20, dalje: ZIDOZ/20 ili Novela OZ/20.

9 Na podzakonskoj razini nastupilo je više izmjena koje su trebale omogućiti stupanje na snagu zakonskih izmjena, osobito u općem ovršnom uređenju u koje je uslijed ZIDOZ/20-a dosta intervenirano.

10 V. <https://esavjetovanja.gov.hr/ECon/MainScreen?entityid=20852> dalje: tekst Nacrta Prijedloga Novele (stranica posjećena 5. lipnja 2022.)

11 Usp. članak 116. stavak 1. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima NN, br. 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 129/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12, 152/14, 81/15 - pročišćeni tekst i 94/17, dalje: ZV, prema kojem se vlasništvo pokretne stvari stječe predajom stvari stjecatelju u samostalan posjed na temelju valjano očitovane volje dotadašnjega vlasnika usmjerene na to da njegovo vlasništvo prijeđe na stjecatelja, ako zakonom nije određeno drukčije.

stjecanju vlasništva pokretnina. Stoga evidencija vozila u informacijskom sustavu Ministarstva unutarnjih poslova (dalje: MUP) ne predstavlja dokaz o pravu vlasništva. Izvadak iz evidencije o registriranim i označenim vozilima (dalje: ERV) dokaz je o postojanju prisilnog založnog prava stečenog u postupku ovrhe (članak 161. stavci 2. i 4. OZ). Međutim, iako izvadak iz evidencije (...) nije dokaz o pravu vlasništva motornog vozila, ovrha radi naplate novčane tražbine na motornom vozilu određuje se na temelju ovršne ili vjerodostojne isprave i izvatka iz ERV-a.¹²

I unutar samih ovršnih pravila postoje iznimke - pravila o ovrsi na vozilu, za razliku od onih za pokretnine općenito, naglašeno funkcioniraju u registarskom režimu, a vozilo se ponaša kao registarska stvar¹³ za koju se, nerijetko, čini da je ovrhu moguće odrediti samo na temelju ovršne isprave.

Pravilo iz članka 161. stavka 1. OZ kaže da se ovrha radi naplate novčane tražbine na vozilu određuje na temelju ovršne ili vjerodostojne isprave i izvatka iz ERV-o.¹⁴ Načelno, ovrhu je moguće tražiti raspolaže li ovrhovoditelj jednom od ovih isprava.

Kada zakonodavac govori o izvratku iz ERV-a, zapravo, ima na umu zahtjev da ovrhovoditelj uz prijedlog za ovrhu pored ovršne/vjerodostojne isprave na temelju koje predlaže ovrhu dostavi i dokaz o „vlasništvu“ ovršenika za vozilo koje je predmet ovrhe (v. bilješku 11.). Odgovarajući izvadak iz ERV-a imati će vozilo (vlasnik vozila) koje udovoljava zahtjevima iz Pravilnika o registraciji i označavanju vozila.¹⁵ U praksi postoji stajalište da je taj izvadak moguće podnijeti u preslici.¹⁶

ERV-o se, kao javni upisnik, vodi na informacijskom sustavu MUP-a, a podatke u evidenciju unose stanice za tehničke preglede vozila i stručna organizacija prilikom registracije vozila i obavljanja ostalih povezanih poslova.¹⁷ ¹⁸ Što se upisuje određuje članak 28. stavak 1. PROV i kaže da upisnik sadržava podatke o stanici za tehnički pregled, registarskoj oznaci, prometnoj dozvoli, osiguranju, vlasniku, korisniku i najmoprimcu. Evidencije se trajno čuvaju.¹⁹

Sukladno članku 6. stavku 1. PROV, stanica za tehnički pregled vozila registrirat

12 Radić, Zrinka, Šago, Dinka, Postupak u upisnik sudskih i javnobilježničkih osiguranja tražbina vjerovnika na pokretnim stvarima i pravima, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, god. 51, 4/2014., str. 895.- 921., str. 903.-904., bilješka 35.

13 Posebice iz kuta Upisnika sudskih i javnobilježničkih osiguranja tražbina vjerovnika na pokretnim stvarima i pravima (dalje: USJBO) čijem je ustrojstvu i postupku upisa posvećen cijeli propis, Zakon o upisniku sudskih i javnobilježničkih osiguranja tražbina vjerovnika na pokretnim stvarima i pravima, NN, br. 121/05, dalje: ZU.

14 Prije se ova evidencija nazivala Evidencija o registriranim i označenim vozilima. Članak 165. OZ propisuje da Ministar nadležan za unutarnje poslove određuje „način vođenja evidencije o registriranim i označenim vozilima na način da se u nju mogu upisivati podaci u skladu s prethodnim odredbama ovoga Odjeljka.“

15 NN br. 130/17, dalje: PROV. Njime je zamijenjen prijašnji Pravilnik o registraciji i označavanju vozila iz 2008. godine, NN br. 151/08, 89/10, 104/10, 83/13, 52/15 i 45/16, dalje: stari PROV.

16 V. odluku ŽS u Varaždinu, Gž-2477/12-2 od 6. srpnja 2012. u kojoj se kaže: „Izvadak iz evidencije policijske uprave o vlasništvu ovršenika na motornom vozilu može biti priložen u originalu ili preslici.“ Zbirka 13-14-B, https://sudovi.hr/sites/default/files/dokumenti/2022-02/zbirka-GP-13-14-B_1.pdf (stranica posjećena 26. listopada 2022.).

17 Članak 26. PROV.

18 Usp. prijašnje uređenje prema kojem se ERV-o vodio na informacijskom sustavu MUP-a (članak 20. stavak 1. starog PROV), ali su registraciju vozila obavljale policijske uprave odnosno policijske postaje prema prebivalištu ili sjedištu vlasnika vozila odnosno prema boravištu vlasnika vozila koji nema prebivalište u RH-a (članak 2. stavak 1. starog PROV). Inače, prema članku 5. stavku 1. PROV, registraciju vozila obavljaju stanice za tehnički pregled vozila ovlaštene zakonom kojim se uređuje sigurnost prometa na cestama, a prema registracijskom području u kojem vlasnik vozila ima prebivalište, boravište, privremeni ili stalni boravak ili sjedište odnosno u kojem korisnik, najmoprimac ili podnajmoprimac vozila ima prebivalište, boravište, privremeni ili stalni boravak ili sjedište. Iznimno, i pod pretpostavkama iz članka 5. stavka 2. PROV, registraciju vozila može obaviti stanica za tehnički pregled vozila koja se nalazi izvan registracijskog područja uređenog naprijed opisanim kriterijima.

19 Članak 26. stavak 2. PROV.

će vozilo ako vlasnik vozila priloži: 1. dokaz o vlasništvu vozila, 2. dokaz o plaćenim propisanim obvezama, 3. dokaz o tehničkoj ispravnosti vozila te 4. dokaz o identitetu, a za vozila pravnih osoba i ovlaštenje za registraciju vozila.

Zadržimo se na članku 161. OZ, sada njegovu stavku 2., koji određuje da se rješenje o ovrsi kojim je određena ovrha na vozilu dostavlja policijskoj upravi koja vodi evidenciju radi provedbe zabilježbe ovrhe. Ovdje treba zapaziti nalog za zabilježbu ovrhe.

2.2 Posebnosti određivanja i provedbe ovrhe na motornom vozilu

2.2.1 Kao i svaki drugi prijedlog za ovrhu i prijedlog za ovrhu na vozilu treba sadržavati sve elemente predviđene Zakonom, a prije svega ono što određuju opće odredbe iz članka 39. i 39.a OZ.

U praksi se, kao i kada je riječ o ovrsi na nekretnini na temelju vjerodostojne isprave, javilo pitanje trebaju li javni bilježnici kada donose rješenje o ovrsi na vozilu odrediti i provedbu ovrhe: „Treba li rješenje sadržavati nalog za upis zabilježbe ovrhe?“ Odgovor je jednak kao i u prvom slučaju. Budući da je riječ o nalogu uvjetne naravi zbog činjenice što vjerodostojna isprava nema kvalitetu za ovrhu koju ima ovršna isprava,²⁰ rješenjem o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave ne određuje se upis zabilježbe ovrhe.²¹ Zabilježba predstavlja prvu od provedbenih ovršnih radnji i određuje ju sud u stadiju provedbe ovrhe na vozilu. Dobro je naglasiti, da zahtjev komplementarnosti sadržaja prijedloga za ovrhu i rješenja o ovrsi traži da ovrhovoditelj u ovom slučaju u prijedlogu ne zahtijeva zabilježbu ovrhe.²²

U vezi s ovrhom na vozilu na temelju pravomoćnog i ovršnog javnobilježničkog rješenja treba spomenuti stajalište vezano uz institut izravne naplate iz članka 209. OZ, ali i ovdje znakovito. Na sastanku predsjednika građanskih odjela županijskih sudova i Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske održanom 5. studenog 2020. (v. Zapisnik sa sastanka u predmetu Su IV - 308/2020)²³ zaključeno je da „na temelju rješenja o ovrsi koje je doneseno na temelju vjerodostojne isprave, a kojim ovrha nije određena općenito na imovini ili na računima ovršenika već na plaći, pokretninama, nekretnini ili motornom vozilu, nije moguće provesti postupak izravne naplate.“ *Argumentum a contrario*, rješenje kojim je ovrha određena općenito na imovini podobno je za provedbu izravne naplate, pa ovrhovoditelj koji traži ovrhu na novčanoj tražbini prethodno mora postupiti prema članku 211. OZ i pribaviti dokaz o nemogućnosti postupanja pred Financijskom Agencijom (dalje: Agencija ili FINA). Nastavno u svijetlu predmeta istraživanja, v. i usp. odluku Županijskog suda u Zagrebu, Gž Ovr-1468/2022-2 od 15. rujna 2022. u kojoj se (pozivom na navedeni zaključak) objašnjava: „Međutim, osnovano ovrhovoditelj u žalbi navodi da je prvostupanjski sud pogrešno primijenio odredbu iz članka 211. OZ kada je odbacio njegov prijedlog

²⁰ Iako se njome može dokazivati postojanje tražbine i drugih činjenica važnih za ovrhu.

²¹ V. Dika, Mihajlo, op. cit., str. 497.

²² Mihelčić, Gabrijela, (u suradnji s Kontrec, Damir), Komentar Ovršnog zakona, Organizator, Zagreb, 2015., str. 557.-558.

²³ V. https://www.vsrh.hr/custompages/static/HRV/files/PravnaShvacanja-Zakljucci/GO-zakljucci/VSRH_GO-Su-IV-308-2020_2020_11_5.pdf (stranica posjećena 8. studenog 2022.).

za ovrhu kao nedopušten s obrazloženjem da ovrhovoditelj nije prethodno zatražio izravnu naplatu od Agencije. Naime, na temelju priložene ovršne isprave - pravomoćnog i ovršnog rješenja o ovrsi Općinskog suda (...), a kojim je bila određena ovrha na pokretninama ovršenika, ne može se sukladno odredbi iz članka 209. OZ izravno zatražiti naplata i prijenos od Agencije. To iz razloga što je odredbom iz članka 284. stavka 1. OZ određeno da se od Agencije može zatražiti provedba ovrhe na novčanim sredstvima ovršenika samo na temelju rješenja o ovrsi kojim je ovrha određena na novčanoj tražbini po računu kod banke ili općenito na imovini ovršenika (...) Slijedom navedenog, ovrhovoditelj u konkretnom slučaju nije bio dužan dostaviti potvrdu Agencije o nemogućnosti provedbe ovrhe izravnom naplatom, pa stoga nije bilo mjesta odbacivanju prijedloga za ovrhu kao nedopuštenog iz tog razloga.“²⁴

Još jedan trenutak dobro je imati u vidu, uvođenje elektroničke ovrhe. Zakonodavac planira definirati „sustav elektroničke ovrhe“ novom točkom 15., budućeg članka 2. OZ kao „(...) mrežnu aplikaciju za zaprimanje prijedloga za ovrhu, poslužno mjesto (usluge.pravosudje.hr) sustava eSpis te informacijski sustav Hrvatske javnobilježničke komore (dalje: HJK) i Agencije koji su neposredno s njime povezani.“ Podzakonski okvir elektroničke ovrhe, naime, zaokružen je: Pravilnikom o elektroničkoj komunikaciji,²⁵ Pravilnikom o obrascima u ovršnom postupku, načinu elektroničke komunikacije između sudionika i načinu dodjele predmeta u rad javnom bilježniku,²⁶ na snazi od 15. rujna 2021. godine kada je Ministar uprave i pravosuđa donio Odluku o ispunjenju tehnički uvjeti za elektroničku komunikaciju između sudionika u postupku. Treba spomenuti i Pravilnik o naknadi i nagradi javnih bilježnika u ovršnom postupku²⁷ izmijenjen Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o naknadi i nagradi javnih bilježnika u ovršnom postupku.²⁸

Novelom OZ/20 uveden je prije spominjani članak 39.a OZ i u njemu, u stavcima 1. i 2. predviđeno podnošenje prijedloga za ovrhu na obrascima. Prema stavku 1. članka 39.a OZ, prijedlog za ovrhu na temelju ovršne isprave podnosi se (nadležnom sudu) na propisanom obrascu. Na jednak se način podnosi i prijedlog za ovrhu na temelju vjerodostojne isprave općinskom sudu na čijem području ovršenik ima prebivalište ili sjedište (na propisanom obrascu elektroničkim putem u strojno čitljivom obliku), a putem informacijskog sustava.²⁹ Aras Kramar kaže: „Prema OZ-u nakon donošenja i stupanja na snagu ZIDOZ/20-a, prijedlog za ovrhu na temelju ovršne isprave podnosi se nadležnom sudu na propisanom obrascu (članak 39.a stavak 1. OZ). To potvrđuje i Pravilnik o obrascima koji propisuje da ovrhovoditelj podnosi prijedlog za ovrhu na temelju ovršne isprave nadležnom sudu putem propisanog obrasca u skladu s odredbama OZ-a (članak 12. Pravilnika o obrascima). Iako Pravilnik o obrascima uređuje obrasce u ovršnim postupcima na temelju ovršne isprave i na temelju vjerodostojne

24 V. <https://sudskapraksa.vsrh.hr/decisionPdf?id=090216ba80d8e428> (stranica posjećena 6. studenog 2022.).

25 NN, br. 139/21, dalje: PEK. Njime je derogirani stariji Pravilnik o elektroničkoj komunikaciji NN, br. 5/20, dalje: PEK/20, odnosno još stariji Pravilnik o elektroničkoj komunikaciji u postupcima pred trgovačkim sudovima, NN, br. 12/18, dalje: PEKPTS.

26 NN, 43/21 i 94/21, dalje: Pravilnik o obrascima.

27 NN, 9/21, dalje: PNJBOP.

28 NN, 18/22, dalje: PIDPNJBOP.

29 Iznimka postoji u stavku 3. članku 39.a OZ prema kojem se, prijedlog za ovrhu na temelju vjerodostojne isprave koji podnosi fizička osoba može fizički dostaviti na propisanom obrascu poslovnoj jedinici Agencije koja će ga elektroničkim putem u strojno čitljivom obliku prosljediti općinskom sudu na čijem području ovršenik ima prebivalište ili sjedište putem informacijskog sustava.

isprave, pretežnom većinom svojih odredaba propisuje pojedine aspekte elektroničke komunikacije u ovršnom postupku na temelju vjerodostojne isprave. Budući da Pravilnik o obrascima upućuje na primjenu odredaba OZ-a (članak 12. Pravilnika o obrascima), a OZ pak upućuje na primjenu odredaba Zakona o parničnom postupku (*arg. ex* članka 21. stavka 1. u vezi s člankom 39.a stavak. 1. OZ, člankom 8. stavkom 9. OZ), treba zaključiti da se u ovršnom postupku na temelju ovršne isprave primjenjuju na odgovarajući način odredbe ZPP-a i PEK-a na pojedina pitanja elektroničke komunikacije sudionika u postupku.³⁰

2.2.2 Kada je riječ o sadržaju prijedloga za ovrhu na vozilu posebnu je pažnju potrebno pokloniti članku 136. OZ. Prema njegovu prvom stavku, ovrha na pokretninama provodi se sljedećim ovršnim radnjama: zapljenom, procjenom, oduzimanjem, otpremanjem, povjeravanjem pokretnina na čuvanje sudu, ovrhovoditelju ili trećoj osobi, prodajom te namirenjem ovrhovoditelja iz iznosa dobivenog prodajom. Ovrhovoditelj je dužan u prijedlogu za ovrhu naznačiti traži li da se oduzete pokretnine povjere na čuvanje njemu ili određenoj trećoj osobi, osim ako su u pitanju pokretnine koje se predaju u sudski odnosno javnobilježnički polog (članak 140. stavci 4. i 5.).³¹

Prijedlog za ovrhu na vozilu trebao bi sadržavati i zahtjev sudu da se naloži upis zabilježbe ovrhe (v. članak 161. stavak 4. OZ), s tim što praksa smatra da, izostavi li ovrhovoditelj zabilježbu ovrhe između drugih ovršnih radnji, takva ga situacija neće izložiti sankciji iz članka 136. stavka 4. OZ.³² Dobro je podsjetiti da predlaže li ovrhovoditelj da se prodaja vozila provede elektroničkom javnom dražbom i povjeri Agenciji treba i predložiti takav način prodaje.³³

Navedeni članak 136. stavak 4. OZ još je jedno posebno pravilo o sadržaju prijedloga za ovrhu na pokretninama. Određuje da će sud, prijedlog za ovrhu u kojem nije predložena koja od ovršnih radnja u skladu s odredbama stavaka 1. i 2., odbaciti ne pozivajući ovrhovoditelja da ga ispravi ili dopuni.³⁴

Za razmjere ovog poglavlja još samo nekoliko riječi o troškovima postupka u vezi s jednom sudskom odlukom u jednom specifičnom slučaju.³⁵ U odluci je istaknuto:

³⁰ Aras Kramar, Slađana, Elektronička ovrha, Pravo i porezi, br. 9., 2021., str. 17.

³¹ Članak 136. stavak 2. OZ.

³² ŽS u Varaždinu u odluci GŽ-4907/11-2 od 12. siječnja 2012. kaže: „Ovršni sud nije ovlašten odbaciti ovršni prijedlog ukoliko ovrhovoditelj u istome ne navede zasnivanje založnog prava na osobnom automobilu koji je predmet ovrhe.“ U svom obrazloženju iznosi stajalište da „Ovršni zakon u nabrojavanju ovršnih radnji koje ovrhovoditelj treba spomenuti (obuhvatiti) ovršnim prijedlogom, ne navodi i predlaganje zasnivanja zakonskog založnog prava. (...) Obzirom na izričito i potpuno navođenje ovršnih radnji koje trebaju biti navedene u ovršnom prijedlogu, uz jasno određenje posljedice za propust u navođenju radnji u prijedlogu (čl. 129. st. 1. i 2. u vezi čl. 4. OZ – riječ je o Ovršnom zakonu iz 1996. - op. aut.) koji se sastoji u odbacivanju ovršnog prijedloga po sudu, bez pozivanja ovrhovoditelja na ispravak ili dopunu, pri nabrojavanju ovršni radnji pri ovrši na pokretninama, i prema stanju zakonskog reguliranja specifične ovrhe na motornom vozilu, u kojem se ne spominju (čl. 133j. do čl. 143m. OZ-a) bilo kakve daljnje ovršne radnje (koje treba predložiti u ovršnom prijedlogu), neosnovana je analogija s ovrhom na nekretninama.“ Zbirka 13-14-B (dostupno na stranici citiranoj u bilješci 15.)

³³ V. članak 149. stavak 7. OZ.

³⁴ Potrebno je spomenuti da je predmetno pravilo provjeravano u ustavnosudskom postupku u predmetu Ustavnog suda Republike Hrvatske, US, U-I-4767/2015 od 17. siječnja 2017. i nije smatrano nesuglasnim s Ustavom Republike Hrvatske, NN, br. 56/90, 135/97, 113/00, 28/01, 76/10, 85/10 i 5/14, dalje: Ustav. Naglašeno je da je „Članak 136. Ovršnog zakona odredba koja jasno i precizno propisuje koje se sve radnje moraju obaviti kada se traži ovrha na pokretninama ovršenika. Budući da se pokretnine ovršenika povjeravaju na čuvanje ovrhovoditelju, trećoj osobi ili u sudski ili javnobilježnički polog (što prije svega, ovisi o vrsti pokretnina čija se zapljena traži), ovrhovoditelj je dužan odrediti što će biti s pokretninama ovršenika nakon zapljene. Osporenim odredbom propisano je koje je sve radnje ovrhovoditelj dužan navesti u ovršnom prijedlogu, a posljedica koja proizlazi iz nepotpunog prijedloga za ovrhu (odbačaj prijedloga) nije prekomjerna jer se prijedlog za ovrhu može ponovno podnijeti. Dakle, ovrhovoditelj nije izgubio pravo da u (novom) ovršnom postupku prisilno ostvari svoju tražbinu.“ § 20. V. <https://sljeme.usud.hr/Usud/Praksaw.nsf/C12570D30061CE54C12580B10030BAA8/%24FILE/U-I-4767-2015.pdf> (stranica posjećena 5. studenog 2022.).

³⁵ Primjećuje se da u praksi postoje različita razmišljanja.

„Prvostupanjski sud je pobijanim rješenjem odbio ovrhovoditeljev zahtjev za naknadu troška ovršnog postupka zbog toga jer je ovrha postala nemoguća zbog promjene vlasnika predmetnog vozila do koje je došlo prije donošenja rješenja o ovrsi zbog čega rješenje o ovrsi ovršenici nije niti dostavljeno niti je ona došla u priliku da eventualno ulaže žalbu, a zbog tog razloga rješenje o ovrsi nije postalo niti pravomoćno.“ Zbog ovog je otklonjen zahtjev ovrhovoditelja za naknadu troškova ovršnog postupka.³⁶

2.3 Pravilo o stjecanje založnog prava (članak 161. OZ)

Pravila o stjecanju založnog prava na pokretninama u ovršnom postupku izvrstan su primjer uređenja koje bi koristilo unaprijediti. Dvije su skupine pravila, a značajno se razlikuju s obzirom na predviđeni *modus acquirendi* stjecanja - osnivanja (uvijek) prisilnog sudskog založnog prava na pokretninama odnosno vozilu.

2.3.1 Osnivanje prisilnog založnog prava na pokretninama u postupku ovrhe te prvenstveni red osnovanih založnih prava, ponajprije, uređuje članak 143. OZ. U svom prvom stavku kaže da ovrhovoditelj na popisanim pokretninama založno pravo stječe pljenidbenim popisom. Što se tiče prvenstvenog reda više takvih prava, u odredbama članka 143. stavaka 2. do 4. OZ uređena su dva slučaja. U prvom slučaju radi se o odnosu više prisilnih založnih prava koja nisu osnovana (stečena) istodobno³⁷ Založno pravo, kako je naprijed rečeno, stječe se pljenidbenim popisom, dakle pljenidbom koja se provodi sastavljanjem pljenidbenog popisa.³⁸ Jednak se učinak po osnivanje založnog prava ostvaruje i zabilježbom na već (prethodno) sačinjenom pljenidbenom popisu.³⁹ 40 U takvom slučaju na zaplijenjenoj pokretnini konkurira više prisilnih založnih prava. Njihov prvenstveni red uređuje staro pravilo - *prior tempore potior iure*. Ranije mjesto u prvenstvenom redu ima založno pravo koje je ranije osnovano (stečeno). Odnosno, tražbina ovrhovoditelja za koju je ranije provedena pljenidba (pljenidbenim popisom) i osnovano založno pravo, ima raniji prvenstveni red budućeg namirenja.

U drugom slučaju dolazi do „prave“ konkurencije založnih prava, budući da se pokretnine popisuju odnosno plijene u korist više ovrhovoditelja istodobno.⁴¹ Prvenstveni red pljenidbom osnovanih založnih prava (tražbina koje osiguravaju) određuje se prema prvenstvenom redu kojim su prijedlozi za ovrhu predani sudu. Dakle, prema danu kad je prijedlog za ovrhu prispio na sud, pa raniji prvenstveni red ima ono založno pravo koje osigurava tražbinu čije je prisilno ostvarenje

36 ŽS u Varaždinu, Stalna služba u Koprivnici, GŽ Ovr-569/2021-2 od 17. siječnja 2022., <https://sudskapraksa.vsrh.hr/decisionPdf?id=090216ba80ca87a8> (stranica posjećena 6. studenog 2022.).

37 Članak 143. stavak 2. OZ,

38 Članak 138. stavak 1. OZ.

39 Riječ je o slučaju iz čl. 147. OZ kada je, nakon što je već sačinjen pljenidbeni popis, određena ovrha na zaplijenjenim pokretninama radi naplate druge tražbine istoga ovrhovoditelja ili tražbine drugoga ovrhovoditelja, i u kojem se slučaju popis (procjena) pokretnina ne obavlja ponovo, nego se u nastavku zapisnika samo zabilježuju podaci iz kasnijega rješenja o ovrsi.

40 Kada je riječ o založnom pravu na zaplijenjenim pokretninama valja imati u vidu i članak 155. stavak 4. OZ kojim je određeno da komisionar na pokretninama koje su mu predane radi prodaje stječe zakonsko založno pravo za naplatu troškova i nagrade, neovisno o tome čije su pokretnine i jesu li ovršne radnje na temelju kojih su mu pokretnine predane valjane ili nisu. Prema pravilu iz iste odredbe, to založno pravo ima raniji prvenstveni red od založnih prava drugih osoba na pokretninama. Riječ je o prvenstvenom redu između zakonskog založnog prava komisionara i prisilnih založnih prava osnovanih pljenidbenim popisom na zaplijenjenim pokretninama.

41 Članak 143. stavak 3. OZ.

ranije predloženo.⁴² Ako bi se dogodilo da su prijedlozi za ovrhu na pokretninama primljeni istog dana - založna prava imaju jednaki prvenstveni red,⁴³ (ovdje zakonodavac nije kao u zemljišnoknjižnim stvarima učinio relevantnim sat i minutu prispjeća prijedloga).

2.3.2 U okviru članka 161. OZ tri su važna stavka: 4., 5. i stavak 3. Prema stavku 4. članak 161. OZ, ovrhovoditelj založno pravo na vozilu stječe zabilježbom ovrhe. Stavci 2. i 3. određuju da će sud, nakon što odredi ovrhu, primjerak rješenja o ovrši dostaviti policijskoj upravi kod koje se vodi evidencija o registriranim i označenim vozilima radi provedbe zabilježbe ovrhe. Odnosno, rješenje će dostaviti u USJBO-o (Agenciji) radi provedbe odgovarajućeg upisa. Prvenstveni red prisilnog založnog prava iz stavka 3. računa se od dana dostave rješenja o ovrši policijskoj upravi.⁴⁴ Da ne bi ostalo nejasno, založno pravo osniva se upisom zabilježbe ovrhe u ERV-o. Također, odmah treba reći i da se dostavlja prije pravomoćnosti (u praksi je problematizirano dostavlja li se rješenje o ovrši sa zabilježbom ovrhe Agenciji radi provedbe upisa u USJBO-o prije pravomoćnosti rješenja o ovrši).⁴⁵

Prema stajalištu izraženom u odluci Županijskog suda u Splitu, Gž-955/2017-2 od 11. lipnja 2018., troškove provedbe upisa u USJBO-o snosi ovršenik.⁴⁶ Županijski sud u Rijeci smatra da i kada nije ostvaren upis u ERV-o, ovršenik treba snositi troškove upisa u USJBO-o.⁴⁷

Kako je rečeno, zabilježbom ovrhe ovrhovoditelj stječe prisilno registarsko (besposjedovno) založnom pravu na vozilu (mobilijarnu hipoteku).⁴⁸ Osniva se konstitutivnim upisom u ERV-u s prvenstvenim redom od dana dostave rješenja o ovrši policijskoj upravi.⁴⁹ Pravni je učinak zabilježbe ovrhe na vozilu što nakon njezina upisa u ERV-u nije dopušten upis promjene prava vlasništva ili tereta koji bi potjecali od raspoložbi ovršenika neovisno kada je poduzeto. Štoviše, predviđeno je da raspoložbe koje su bile učinjene protivno zabrani nemaju pravni učinak.⁵⁰

Jednako, kao što nakon upisa zabilježbe ovrhe na nekretnini nije dopušten upis

42 Za dan predaje sudu prijedloga za ovrhu, kada je prijedlog upućen kao preporučena pošiljka putem davatelja poštanskih usluga, vrijedi dan predaje davatelju poštanskih usluga i smatra se danom primitka u sudu (članak 143. stavak 4. OZ).

43 Članak 143. stavak 3. OZ.

44 Članak 161. stavak 5. OZ.

45 V. odluku ŽS u Rijeci, Gž Ovr-1077/2019 od 31. siječnja 2020. u kojoj se kaže: „Sud prvog stupnja smatra da su neosnovani navodi iz prigovora ovršenika da se upis založnog prava u USJBO-o može provesti samo na temelju pravomoćnog rješenja o ovrši, jer da to nije propisano odredbom članka 161. stavka 3. OZ, u kojoj se navodi da primjerak rješenja o ovrši sud dostavlja u USJBO-u radi provedbe odgovarajućeg upisa.“ Jednak je stav drugostupanjskog suda koji je žalbu odbio. <https://sudskapraksa.vsrh.hr/decisionPdf?id=090216ba80a3e206> (stranica posjećena 6. studenog 2022.).

46 U istoj se navodi: „U navedenom, suprotno navodima žalbe, kako je provedba upisa, pa time i brisanje sudskog osiguranja tražbine na vozilu ovršenika izvršena temeljem zakonske odredbe, to je isti bio dužan u skladu s odredbom članka 25. stavka 2. ZU u svezi s člankom 8. Pravilnika za naknadu upisa u upisnik (NN, br. 77/06) snositi troškove upisa jer iste snosi osoba u čiju korist je po službenoj dužnosti upis proveden, kako to pravilno zaključuje sud prvog stupnja u pobijanom rješenju.“ <https://sudskapraksa.vsrh.hr/decisionPdf?id=090216ba8089d47e> (stranica posjećena 6. studenog 2022.).

47 U odluci ŽS u Rijeci, Gž Ovr-242/21-2 od 19. siječnja 2022. kaže se: „Stoga, iako je P. p. S. e kojoj je to rješenje dostavljeno temeljem odredbe članka 161. OZ (kojom je propisano da se ovrha na vozilu provodi na temelju ovršne isprave i izvotka iz evidencije o registriranim i označenim vozilima i da se primjerak rješenja o ovrši dostavlja nadležnoj policijskoj upravi odnosno USJBO-u radi provedbe odgovarajućeg upisa) izvijestila sud da nije u mogućnosti izvršiti upis jer je vozilo preregistrirano na novog vlasnika to ne dovodi u pitanje obvezu predlagatelja na plaćanjem troškova izvršenog upisa u drugoj javnoj knjizi USJBO-u.“ <https://www.iusinfo.hr/sudska-praksa/ZSRH2021RiGzOvrB242A2> (stranica posjećena 6. studenog 2022.).

48 Od stupanja na snagu ZU-a koji je za publiciranje činjenice postojanja određenih prava i mjera na pokretnim stvarima i subjektivnim imovinskim pravima dao dragocjen doprinos, predviđa se da se dobrovoljna registarska založna prava na pokretninama (mobilijarne hipoteke) osnivaju na novi način. Modus aquirendi stjecanja jest konstitutivni upis u USJBO-o (uz pretpostavke iz članka 6. ZU). Promijenjen je, dakle, od prije postojeći sustav kada su se ova založna prava osnivala na temelju rješenja o osiguranju kojim se određivala pljenidba zalogu (pokretne stvari) i njezina provedba.

49 Poslije će se vidjeti kakve izmjene zakonodavac planira.

50 Članak 161. stavak 6. OZ

promjene prava vlasništva ili drugog stvarnog prava na nekretnini dobrovoljnim raspolaganjima ovršenika, niti na vozilu (kao predmetu ovrhe) nije dopušten takav upis.⁵¹ Ipak, postoji važna razlika. Zabilježbom ovrhe na nekretnini ovrhovoditelj stječe samo pravo na namirenje iz nekretnine, dok se zabilježbom ovrhe na vozilu stječe založno pravo kod kojeg pravo na namirenje, zapravo, predstavlja jednu od ovlasti iz njegova sadržaja.⁵² U doktrini i praksi smatra se mogućim upis promjene vlasništva i drugih stvarnih prava radi li se, npr. o vlasništvu stečenom na temelju sudske odluke, izuzev, presuda na temeljem priznanja ili ogluhe, i sl.⁵³

U članka 161. stavku 3. OZ predviđena je dužnost suda da primjerak rješenja o ovrsi dostavi Agenciji (zakonodavac kaže: USJBO-u) radi provedbe odgovarajućeg upisa (v. članak 16. ZU). U USJBO se upisuje osnovano založno pravo na vozilu i ovo daje odgovor na pitanje o odnosu upisa u ERV-o i USJBO-o gdje je upis u ERV-o konstitutivan (v. članak 16. stavak 1. ZU).⁵⁴ Dapače, u teoriji se ističe funkcionalna suvišnost ovog naloga, budući da upis nema konstitutivni učinak po osnivanje založnog prava na vozilu.⁵⁵ Korist može postojati zbog deklariranja činjenice da je prethodno, upisom u ERV-o, osnovano založno pravo. Ona se upisom u USJBO-o dodatno publicira, no, publicitetni su učinci upisa polučeni također prethodnim upisom u ERV-o (v. za upis zaloga osnovanog pljenidbom u USJBO-o, pod 3.3.).

S ovim u vezi potrebno je kazati da članak 28. stavak 5. PROV⁵⁶ određuje da na temelju rješenja o ovrsi, ERV-o sadrži i zabilježbu ovrhe na registriranom vozilu, upisom ograničenja „ovrha - zabrana otuđenja,“ a na temelju pravomoćnog zaključka FINE i broj zaključka o upisu sudskog ili javnobilježničkog osiguranja tražbine vjerovnika. Ove podatke u ERV-o i u prometnu dozvolu u prostor za napomenu unose policijske uprave odnosno policijske postaje prema prebivalištu, boravištu, privremenom ili stalnom boravku ili sjedištu vlasnika vozila (članak 28. stavak 6. PROV). Osim toga, ERV-o sadrži i druge mjere izrečene na temelju posebnih propisa. Podatke o njima unose stanice za tehnički pregled vozila, osim ako je posebnim propisom izričito propisano da ih unose policijske uprave odnosno policijske postaje (članak 28. stavak 7. PROV). U slučaju da je neki od navedenih upisa evidentiran u ERV-u, ali nije upisan u prometnu dozvolu, stanica za tehnički pregled vozila upisuje mjeru u prometnu dozvolu u prostor za

51 V. članak 84. stavak 3. OZ.

52 V. članak 84. stavak 2. OZ.

53 Mihelčić, Gabrijela, (u suradnji s Kontrec, Damir), Komentar Ovršnog zakona, Organizator, Zagreb, 2015., str. 379., Milaković, Goran, Provedba upisa u zemljišne knjige nakon upisane zabilježbe ovrhe, <https://www.iusinfo.hr/strucni-clanci/provedba-upisa-u-zemljišne-knjige-nakon-upisane-zabilježbe-ovrhe1>, (stranica posjećena 10. listopada 2022.).

54 V. i usp. odluku Županijskog suda u Puli-Pola, Gž Ovr-567/17-2 od 3. listopada 2017. u kojoj se kaže: „Međutim, ovrhovoditelj pri tome zanemaruje da je on u smislu tog članka stekao založno pravo zabilježbom ovrhe izvršenom 19. veljače 2010. godine u dosje vozila pri PU O.-b., što znači nakon upisa osiguranja prijenosom prava vlasništva vozila u USJBO-u, koji je u smislu članka 17. stavka 2. ZU izvršen 9. veljače 2010. godine, a okolnost da je zaključak FINA-e u evidenciji policijske uprave o vlasništvu vozila upisan nakon zabilježbe ovrhe nije odlučna za ocjenu prednosnog reda, jer se javnobilježničko osiguranje vodi u upisniku kod FINA-e, kako je propisano zakonom, dok se u dosje vozila dostavlja samo radi evidentiranja izvršenog upisa osiguranja.“ <https://sudskapraksa.vsrh.hr/decisionPdf?id=090216ba807b1494> (stranica posjećena 6. studenog 2022.).

55 Jelčić, Olga, Upisnik sudskih i javnobilježničkih osiguranja tražbina vjerovnika na pokretninama i pravima, u: Dika, Mihajlo, Ernst, Hano, Jelčić, Olga, Josipović, Tatjana, Lisičar, Hrvoje, Marin, Jasenko, Marković, Nevenka, Matanovac, Romana, Rački Marinković, Ana, Radišić, Nives, Roić, Miodrag, Hrvatsko registarsko pravo, Narodne novine, Zagreb, 2006. dalje: Dika, *et alt.*, str. 97. Ernst, Hano, Hrvatski upisnik oporuka i drugi javni registri privatnog prava, u: Dika, *et alt.*, op. cit., str. 261. *et seq.* Dika smatra da je „stupanjem na snagu ZU de facto derogiran čl. 143/3. j. OZ primjenom pravila *lex posterior derogat legi priori.*“ Dika, Mihajlo, op. cit., str. 525.

56 V. *infra* za planirane izmjene.

napomenu prilikom produženja važenja prometne dozvole (članak 28. stavak 11. PROV).⁵⁷

2.3.3 Kada je riječ o prisilnom založnom pravu na pokretnini, potrebno je spomenuti članak 16. ZU. Prije ovog, treba upozoriti na članak 6. ZU koji određuje što se u USJBO-u uopće upisuje imajući u vidu da se ne radi o javnom upisniku u koji se upisuju pokretne stvari odnosno subjektivna imovinska prava, već prava i mjere na njima kao predmetima opterećenja, pa pokretnine i prava u USJBO-o dopijevaju tek nakon što su opterećene i ako se ne upisuju u neke druge javne upisnike.⁵⁸

Članak 16. ZU uređuje upis prisilnog založnog prava na pokretnini u postupku ovrhe.⁵⁹ U svom prvom stavku izrijekom kaže da se (prisilno) založno pravo na određenom predmetu ovrhe koje se upisuje u USJBO-o, a stečeno je ovrhom, smatra stečenim (osnovanim) na način i u vrijeme utvrđeno odredbama Ovršnog zakona.⁶⁰

Imamo li slučaj da je rješenjem o ovrsi određena ovrha na pokretninama, a radi se o založnom pravu koje se osniva pljenidbom (sastavljanjem pljenidbenog popisa - stavljanjem zabilješke u već postojeći pljenidbeni popis), ono je osnovano u trenutku sastavljanja popisa/stavljanja zabilješke. Tj. na način i u vrijeme utvrđeno odredbama Ovršnog zakona - o čemu je sud dužan bez odgode izdati potvrdu (članak 16. stavak 2. ZU). Založno se pravo, inače, upisuje se u USJBO-o samo predloži li to ovrhovoditelj ili ako sud naloži po službenoj dužnosti.⁶¹ Upis je deklaratorne naravi, cilj mu je publicirati činjenicu osnivanja založnog prava na pokretnini što ima smisla kada su u pitanju založna prava koja se osnivaju pljenidbom. Uz svaki upis, a kako određuje članak 16. stavak 3. ZU, treba zabilježiti da je založno pravo stečeno prisilnim putem kao i kada je poduzeta radnja kojom je stečeno. U tu svrhu ovrhovoditelj uz prijedlog treba

57 ERV sadrži i podatke o važenju tehničkog pregleda vozila te ostale podatke navedene na prometnoj dozvoli (članak 28. stavak 8. PROV). Također, ERV sadrži i zabranu korištenja vozila u prometu na cesti ako su na tehničkom pregledu utvrđeni opasni nedostaci koji predstavljaju izravnu i trenutnu opasnost za sigurnost na cestama ili nepovoljan utjecaj na okoliš. Zabrana prestaje dostavom dokaza o tehničkoj ispravnosti vozila bez novog postupka registracije vozila (članak 28. stavak 9. PROV). ERV sadrži i podatke o opozivima punomoći za registraciju vozila i za ostale poslove vezane uz registraciju vozila (članak 28. stavak 10. PROV). Potrebno je napomenuti da opozive punomoći za registraciju vozila i ostale poslove vezane uz registraciju vozila u ERV upisuje stručna organizacija najkasnije idući radni dan od primitka (članak 28. stavak 12. PROV).

58 U USJBO se ne upisuju prava i mjere koje se upisuju u neke druge javne upisnike odnosno evidencije (knjige). U konkretnom, upisuje se založno pravo na pokretnini koje se u skladu sa zakonom stječe ovrhom (članak 6. stavak 1. točka 1. ZU). Naime, zahtjev prema kojem se traži i određuje da se upisuju samo prava i mjere koje se ne upisuju u drugu javnu knjigu, ne prijeći da se i takva prava ili mjere upišu u USJBO-a, ali upis nema konstitutivni karakter što je upravo slučaj s upisom prisilnog založnog prava na vozilu koje se osniva (stječe) u korist ovrhovoditelja zabilježbom ovrhe u ERV-o kako proizlazi iz članka 161. stavka 4. u vezi stavka 2. OZ.

59 Članak 16. ZU glasi:

„(1) Založno pravo na određenom predmetu ovrhe ili osiguranja, koje se prema odredbama ovoga Zakona upisuje u Upisnik založnih prava i drugih osiguranja tražbina vjerovnika, stečeno ovrhom ili osiguranjem bez suglasnosti ovršenika, odnosno protivnika osiguranja, smatra se stečenim na način i u vrijeme utvrđeno odredbama Ovršnoga zakona (Narodne novine, br. 57/96., 29/99., 42/00., 173/03., 194/03. i 151/04.).

(2) Sud je dužan izdati potvrdu o stjecanju založnog prava bez odgode.

(3) Uz svaki upis iz stavka 1. ovoga članka zabilježiti će se da je založno pravo stečeno prisilnim putem te kada je poduzeta radnja kojom je to pravo stečeno.

(4) Prava iz stavka 1. ovoga članka upisuju se u Upisnik samo ako to predloži ovrhovoditelj ili predlagatelj osiguranja, odnosno ako to sud naloži po službenoj dužnosti.

(5) Ovrhovoditelj odnosno predlagatelj osiguranja dužan je uz prijedlog iz stavka 3. ovoga članka podnijeti potvrdu suda o stjecanju založnog prava na određenom predmetu ovrhe ili osiguranja u određeno vrijeme i na određeni način radi ostvarenja ili osiguranja određene tražbine.“

60 U tekstu odredbe zadržala se stara redakcija, pa bi ju, kad već nije otklonjena, trebalo razumjeti kao da se poziva na odredbe Zakona koji je na snazi.

61 Članak 16. stavak 4. ZU.

podnijeti potvrdu (ovršnog) suda o stjecanju založnog prava na pokretnini u određeno vrijeme i na određeni način.⁶²

2.4 Prijedlozi novina u uređenju članka 161. OZ

Opisana zakonska rješenja, kaže zakonodavac, ne podudaraju se s uređenjem koje dolazi iz Zakona o sigurnosti prometa na cestama⁶³ te učinjenim podzakonskim izmjenama i zbog toga su najavljene njihove izmjene. Kao glavni razlog navodi se usklađivanje sa spomenutim ZSPC-om, budući da se „(...) produljenje važenja prometne dozvole vrši u stanicama za tehnički pregled odnosno stanice za tehnički pregled upisuju podatke u evidenciju o motornim vozilima na području RH-a, dok Centar za vozila Hrvatske pritom predstavlja centralno mjesto koje objedinjuje rad svih stanica za tehnički pregled.“⁶⁴

Tako se uz planirane izmjene članka 161. OZ kaže kako se „(...) odredba usklađuju s činjenicom da od 1. siječnja 2018. godine registraciju vozila umjesto policijske postaje prometne policije obavljaju isključivo stanice za tehnički pregled vozila koje tom prilikom upisuju određene propisane podatke o registriranim vozilima, a koji se elektroničkim putem automatski unose u ERV-o.“⁶⁵

Zanimljivije su izmjene planirane u stavcima 2. i 5., članka 161. OZ. Predloženo je da se postojeće uređenje o „dostavi primjerka rješenja o ovrsi policijskoj upravi kod koje se vodi ERV-o radi provedbe zabilježbe ovrhe“ izmijeniti na način da ubuduće glasi: „Primjerak rješenja o ovrsi dostaviti će se Centru za vozila Hrvatske radi uknjižbe založnog prava odnosno zabilježbe ovrhe.“ Nadalje, predlaže se da u stavku 5., članka 161. OZ ubuduće stoji: „Prvenstveni red založnog prava iz stavka 3. računa se od dana dostave rješenja o ovrsi,“ ali „Centru za vozila Hrvatske,“ a ne kao dosada policijskoj upravi. Opisana rješenja trebati će nešto precizirati, ima li se u vidu sadržaj članka 28. stavka 5. PROV. Što se, pak, tiče Centar za vozila Hrvatske i njegova djelokruga, prema podzakonskim aktima (a misli se na Pravilnik o normativima rada i jedinstvenim elementima vrednovanja rezultata rada u stanicama za tehnički pregled vozila⁶⁶), i ovdje će trebati određena prilagodba. U članku 3. stavku 1. točke 12. PNRJEVRRSTPV stoji da je ovlašten na „izdavanje potvrda iz ERV-o,“ ali ne i za upis. Upis odgovarajućih podataka (ne i zabilježbe ovrhe čiji je upis, prema sadašnjoj redakciji, dužnost policijske uprave) provode stanice za tehnički pregled vozila. Utoliko je zadatak suda koji se predviđa u budućem uređenju - „primjerak rješenja o ovrsi dostaviti Centru za vozila Hrvatske radi uknjižbe založnog prava odnosno zabilježbe ovrhe“ novina.

U vezi s ovom odredbom treba uočiti i da, ne govori samo o zabilježbi ovrhe odnosno njezinu upisu kako je sada slučaj (v. članak 161. stavak 2. OZ) koji bi ubuduće provodio Centar za vozila Hrvatske. Prema novom rješenju stoji

62 Članak 16. stavak 5. ZU. Usp. s prethodno navedenim pravilima o konkurenciji prijedloga za ovrhu, posebno onih koji su pristigli istodobno.

63 NN, br. 67/08, 48/10, 74/11, 80/13, 158/13, 92/14, 64/15, 108/17, 70/19 i 42/20, dalje: ZSPC.

64 Nacrt Prijedloga Novele (dostupno na stranici citiranoj u bilješki 9.).

65 V. i usp. članak 28. stavak 1. PROV.

66 NN, br. 33/09 i 46/18, dalje: PNRJEVRRSTPV.

i da će se „Centru za vozila Hrvatske dostaviti rješenje o ovrsi radi uknjižbe založnog prava.“

2.5 Oduzimanje, čuvanje i procjena vozila

Odredba članka 162. OZ posebno je pravilo koje uređuje oduzimanje, čuvanje i procjenu vozila, jer postoji i opće među pravilima o ovrsi na pokretninama. Pravilo iz članka 162. OZ posebno je i u još jednom smislu, kada govori o dostavi. Tako, članak 162. stavak 1. OZ kaže da će sud, nakon osnivanja založnog prava na vozilu (članak 161. stavak 4. OZ), ovršeniku dostaviti rješenje o ovrsi⁶⁷ i, istodobno mu naložiti zaključkom da u roku od osam dana preda vozilo sa svim njegovim pripadcima i ispravama osobi kojoj je vozilo povjereno na čuvanje.⁶⁸

Ovršenik je dužan u roku od osam dana predati vozilo, a rok se računa od dana dostave rješenja o ovrsi odnosno zaključka kojim mu je naloženo predati vozilo. Ne postupi li tako u dodijeljenom roku, vozilo se oduzima na mjestu na kojem se zatekne. Radnja se provodi po prijedlogu ovrhovoditelja (postavljenom u roku od 60 dana) kojim je potrebno predložiti vrijeme, mjesto i način provedbe radnje kao i osigurati sredstva i radnu snagu za njezino poduzimanje. Oduzimanje vozila provodi sudski ovršitelj, po potrebi i uz pomoć policije.⁶⁹ Tek se napominje da u slučaju povjerala li se vozilo na čuvanje komisionaru, procjenu i prodaju vozila obavlja komisionar postupajući prema člancima 158. do 164. OZ.⁷⁰

Sankcija, prema ovrhovoditelju koji ne predloži oduzimanje vozila u zadanom roku jest obustava ovrhe (članak 162. stavak 2. OZ). Županijski sud u Bjelovaru, interpretirajući ovo pravilo u svjetlu članka 162. stavak 1. OZ, naglašava da se zaključak uz rješenje o ovrsi dostavlja samo ovršeniku, pa da za ovrhovoditelja rok počinje teći od kada je ovršenik primio zaključak i nakon što mu je istekao rok za predaju vozila.⁷¹ Županijski sud u Varaždinu, pak, osvrćući se na situaciju kada „prijedlog za oduzimanje vozila nije potpun,“ obustavu uvjetuje prethodnim postupanjem suda prema pravilima parničnog postupka koja vrijede za slučaj da prijedlog nije dovoljno razumljiv.⁷²

67 Usp. s člankom 137. stavkom 1. OZ u kojem je određeno da će sudski ovršitelj, prije nego što pristupi pljenidbi, predati ovršeniku rješenje o ovrsi i pozvati ga da plati iznos za koji je određena ovrha s kamatama i troškovima. Također, usp. s općim pravilom o dostavi rješenja o ovrsi iz članka 42. stavak 5. i 6. OZ gdje se određuje da se rješenje o ovrsi na pokretnim stvarima temeljem ovršne isprave dostavlja ovršeniku pri poduzimanju prve ovršne radnje, a rješenje o ovrsi na pokretnim stvarima temeljem vjerodostojne isprave - prije pristupanja provedbi ovrhe (članak 44. stavak 3. OZ).

68 Iako se *ratione temporis* odnosi na prijašnje uređenje, v. odluku ŽS u Osijeku, Gž Ovr-151/2019-2 od 11. travnja 2019. u kojoj se kaže: „Ovrhovoditelj je u prijedlogu za promjenu predmeta ovrhe predložio da se zaplijenjeno motorno vozilo preda na čuvanje na adresi ovršenika, što nije dopušteno prema odredbi članka 129. stavka 2. OZ, obzirom da je ovršenik osoba nad kojom se provodi ovrha, a ne treća osoba.“ <https://sudskapraksa.vsrh.hr/decisionPdf?id=090216ba809703aa> (stranica posjećena 6. studenog 2022.).

69 Članak 162. stavak 3. OZ.

70 Članak 162. stavak 4. OZ. V. članak 155. OZ o pravu komisionara na predujam troškova u vezi s preuzetim pokretninama i ovlast suda da obustavi ovrhu ne uplati li ovrhovoditelj predujam. Za procjenu, v. članak 145. OZ.

71 V. odluku ŽS u Bjelovaru, Gž-535/2015-2 od 26. listopada 2016. u kojoj je obustavljena ovrha zbog proteka roka (ovršenik nije u roku od 8 dana od primitka zaključka predao vozilo ovrhovoditelju na čuvanje, a ovrhovoditelj nije u roku 60 dana predložio mjesto i način oduzimanja vozila) na što se ovrhovoditelj žalio ističući da mu je sud propustio dostaviti zaključak. Sud kaže: „Prema članku 162. stavku 1. OZ nakon stjecanja založnog prava na motornom vozilu u skladu s odredbom člankom 161. stavkom 4. OZ, sud će ovršeniku dostaviti rješenje o ovrsi te mu istodobno zaključkom naložiti da u roku od 8 dana preda vozilo ... Dakle, zaključak se dostavlja uz rješenje o ovrsi ovršeniku, a ne i ovrhovoditelju. Ovršenik je zaključak primio ... a rok za predaju vozila istekao mu je ... i od sljedećeg dana počeo je teći rok ovrhovoditelju od 60 dana, a ne od dana kada je ovrhovoditelj saznao da je sud postupio prema članku 162. stavku 1. OZ, niti od dana kada je ovrhovoditelj primio rješenje o ovrsi, kako to pogrešno smatra ovrhovoditelj.“ <https://sudskapraksa.csp.vsrh.hr/decisionText?id=090216ba806ddb73&q=g%C5%BE-535> (stranica posjećena 5. studenog 2022.).

72 V. odluku ŽS u Varaždinu, Gž Ovr-851/2019-2 od 10. lipnja 2020. u kojoj se navodi: „Prvostupanjski sud u obrazloženju konstatira da je ovrhovoditelj podneskom (...) predložio da policija oduzme ovršeniku vozilo na mjestu na kojem ga zatekne, ali da takav

Sve navedeno vrijedi radi li se o ovrsi na vozilu na temelju ovršne isprave. Ako je ovrha određena na temelju vjerodostojne isprave, dok rješenje o ovrsi ne postane pravomoćno i ovršno, pa temeljem istog (kao ovršne isprave) određena sudska ovrha provedbom na vozilu kao predmetu ovrhe do nje neće doći.⁷³ Vrlo zanimljiva je odluka Županijskog suda u Bjelovaru, Gž Ovr-53/15-4 od 28. kolovoza 2015. u kojoj sud kaže: „Za motorno vozilo propisan je poseban postupak i određivanja i provedbe ovrhe, pa stoga rješenjem o ovrsi javnog bilježnika zaplijenom i prodajom ovršenikovih pokretnina ovrha nije određena i na motornim vozilima, i na temelju takvog rješenja o ovrsi ovrhovoditelj ne može od suda tražiti provedbu ovrhe na konkretnom motornom vozilu bez njenog prethodnog određivanja promjenom predmeta ovrhe.“⁷⁴

2.6 Prodaja vozila

Članak 163. stavak 1. OZ određuje da se vozilo prodaje usmenom javnom dražbom ili neposrednom pogodbom onako kako je određeno zaključkom o načinu prodaje, a, načelno, bez isticanja registarske oznake i broja šasije. Prodaja se može provesti elektroničkom javnom dražbom predloži li to ovrhovoditelj.⁷⁵ Kao kupci na dražbi mogu sudjelovati osobe koje su položile jamčevinu,⁷⁶ neovisno o načinu prodaje.⁷⁷ Prema posebnom pravilu o davanju jamčevine iz članka 163. stavka 3. OZ, provodi li se dražba istovremeno za više vozila onaj tko namjerava sudjelovati u kupnji unaprijed neodređenog vozila dužan je položiti jamčevinu određenu za takvu kupnju u uvjetima prodaje.

Što se tiče prodaje na elektroničkoj javnoj dražbi, provodi je Agencija na temelju zahtjeva suda⁷⁸ postupajući sukladno podzakonskim pravilima o elektroničkoj prodaji pokretnina iz članka 34. *et seq.* Pravilnika o načinu i postupku provedbe prodaje nekretnina i pokretnina u ovršnom postupku.⁷⁹ Ne bi trebalo posebno naglašavati da prije svega i beziznimno Agencija postupuje onako kako joj nalažu pravila Ovršnog zakona.⁸⁰ Jedan cijeli dio Ovršnog zakona posvećen prodaji putem Agencije (tzv. postupak prodaje nekretnina u Agenciji) - članci 132.a do 132.i. OZ, a njegovu primjenu omogućuje članak 168. OZ.

prijedlog nije u skladu s odredbom članka 162. stavka 2. OZ. Sud zaključuje da na opisani način ovrhovoditelj nije u roku od 60 dana od obavijesti suda predložio oduzimanje vozila od strane sudskog ovršitelja i ovrhovoditelja te uz eventualnu prisutnost djelatnika policije, kao ni vrijeme i mjesto provedbe te radnje, pa je obustavio ovrhu (i) u tom dijelu. Ovrhovoditelj u žalbi osnovano tvrdi da prvostupanjski sud, ako je smatrao da prijedlog za oduzimanje vozila nije potpun, nije bio ovlašten obustaviti ovrhu na motornim vozilima ovršenika bez prethodnog poziva ovrhovoditelju da dopuni podnesak (prijedlog) sukladno odredbi članka 109. ZPP u vezi članka 21. stavak 1. OZ [...] Na taj način, u situaciji kada pravovremeno podneseni podnesak ovrhovoditelja sadrži prijedlog za oduzimanje motornih vozila ovršenika, ali nije potpun jer ne sadržava sve što je potrebno da bi se po njemu moglo postupiti, prvostupanjski sud nije ovlašten obustaviti ovrhu na motornim vozilima ovršenika bez prethodnog naloga ovrhovoditelju da dopuni podnesak (prijedlog) te mu je dužan u tom pravcu dati uputu i u tu svrhu mu vratiti podnesak radi dopune." <https://www.iusinfo.hr/sudska-praksa/ZSRH2019GzOvrB851A2> (stranica posjećena 6. studenog 2022.).

73 Za ilustraciju v. fragment iz odluke ŽS u Zadru, Gž Ovr-225/18-2 od 16. siječnja 2019. u kojoj se kaže: „Iz spisa predmeta proizlazi kako je po ovršnom prijedlogu ovrhovoditelja od 27. travnja 2016. doneseno rješenje o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave, poslovni broj Ovr-6963/15 od 27. listopada 2015. od javnog bilježnika u S. B. R. - A. Č. Nadalje, rješenjem o ovrsi poslovni broj Ovr-811/16 od 29. travnja 2016., određena je ovrha na motornim vozilima u vlasništvu ovršenika.“ V. <https://sudskapraksa.csp.vsrh.hr/decisionText?id=090216ba8092ba9b&q=> (stranica posjećena 5. studenog 2022.).

74 Bilten 2015. godine, https://sudovi.hr/sites/default/files/dokumenti/2019-10/Bilten%202015_0.pdf (stranica posjećena 5. studenog 2022.).

75 V. članak 149. stavak 7. OZ. Općenito za način prodaje pokretnina v. članak 149. OZ, za zaključak o prodaji, v. članak 95. OZ, a za uvjete prodaje, v. članak 98. OZ. Tek se napominje da dražbu kod javnog komisijara obavlja javni bilježnik (v. članak 159. stavak 2. OZ).

76 Članak 163. stavak 2. OZ.

77 V. članak 99. OZ o davanju jamčevine, za jamčevinu općenito, v. članak 15. OZ.

78 V. članak 95.a stavak 1. OZ.

79 NN, br. 156/14, 1/19 i 28/21, dalje: PNPPNPOP.

80 Tako se, primjerice, pravo Agencije na uplatu predujma troškova prodaje prosuđuje primjenom članka 95.a stavak 4. OZ, po pitanju poziva na sudjelovanje u elektroničkoj javnoj dražbi primjenjuje se članak 97. OZ, i sl.

Prema pravilu iz članka 163. stavka 4. OZ, sudionik u dražbi može zatražiti da u njoj sudjeluje anonimno putem posebnog zastupnika. U tom slučaju dobiva poseban broj koji mu omogućuje da sudjeluje u dražbi, a njegovi podaci predstavljaju službenu tajnu.⁸¹ U opisanom slučaju kupac odgovara za štetu koja bi mogla proizići iz povrede članka 101. OZ u kojem se određuje tko ne može biti kupac u ovršnom postupku.

2.7 Predaja vozila kupcu

Članak 164. stavak 1. OZ odredba je koja uređuje stjecanje prava vlasništva na vozilu. Određeno je da kupac treba položiti kupovninu te preuzeti vozilo odmah nakon zaključenja dražbe odnosno nakon zaključenja prodaje neposrednom pogodbom. Kupac vlasnikom vozila postaje njegovom predajom (članak 164. stavak 4. OZ). Bitno je napomenuti da kupcu ne pripadaju prava po osnovi odgovornosti zbog nedostataka stvari (članak 151. stavak 6. OZ).

Kažimo nekoliko riječi o, u članku 164. stavku 1. OZ, propisanoj odgovarajućoj primjena pravila iz članka 151. stavaka 2., 3., 4. i 6. OZ. Ovo najprije znači da se dražba smatra bezuspješnom ne položi li kupac kupovninu odmah. Kupac je strankama dužan naknaditi štetu koju su pretrpjele njegovim odustankom. O tom zahtjevu, o zahtjevu za naknadu štete prouzročene kupčevim odustankom, sud može odlučiti u ovršnom postupku, ako stranke tako predlože.⁸² Protiv rješenja kojim je odlučeno o naknadi štete zbog odustanka kupca, i stranke i kupac imaju pravo uložiti žalbu.⁸³

Sam ovršni postupak odmah nakon zaključenja dražbe obustavlja se.⁸⁴ Iznimno, moguće je da se ovrha, ipak, ne obustavi, a pokretnina preda kupcu unatoč tomu što nije položio kupovninu (kupac postaje vlasnikom predajom - predaja u neposredni samostalni posjed, članak 151. stavak 3. OZ). To će biti kada sam ovrhovoditelj na opisano pristane na svoj rizik i u granicama iznosa koji bi mu pripao iz postignute cijene (ostvarene kupovnine). Ne položi li kupac kupovninu u roku koji mu je naknadno određen, ovrhovoditelj ima posebnu ovlast. Može tražiti od ovršnog suda da u istom postupku naloži kupcu plaćanje prodajne cijene - kupovnine i na temeljem rješenja (ovršne isprave) predložiti ovrhu protiv kupca (članak 151. stavak 4. OZ). Ovim se ne dira u pravo vlasništva kupca na predanoj mu (i preuzetoj) pokretnini.⁸⁵

Nakon što kupac položi kupovninu za dosuđeno vozilo, sud ga zaključkom ovlašćuje tražiti od policijske uprave svoga prebivališta ili sjedišta da mu izda knjižicu vozila i prometnu dozvolu (uz napomenu da se knjižica vozila više ne izdaje). Zaključak treba sadržavati sve podatke potrebne za njihovo izdavanje.⁸⁶

81 Članak 163. stavak 5. OZ.

82 Članak 151. stavak 2. OZ.

83 Članak 151. stavak 3. OZ. Usp. s člankom 103. stavkom 6. OZ o mogućnosti dosude nekretnine kupcima koji su ponudili nižu cijenu.

84 V. članak 150. stavak 2. OZ.

85 Ova iznimka ne vrijedi prodaje li se pokretnina preko javnog komisijara. U smislu članka 160. stavka 1. OZ, komisijar će, nakon obavljene prodaje, pokretninu predati kupcu nakon što plati kupovninu.

86 Članak 164. stavak 2. OZ.

Kada je kupac u dražbi sudjelovao anonimno, zaključak se ne dostavlja ovršeniku, već ga se izdvaja iz spisa i čuva kao službenu tajnu.⁸⁷

Zaključkom o predaji vozila koji sadržava ovlaštenje kupcu da traži izdavanje isprava o vozilu određuje se: a) brisanje prava vlasništva ovršenika na prodanom vozilu u ERV-o, b) upis prava vlasništva kupca (premda to izrijekom ne stoji u članku 164. stavku 5. OZ), c) brisanje prava drugih osoba na vozilu koja prestaju prodajom, npr. zabilježbe ovrhe, d) brisanje prisilnog založnog prava upisanog u USJBO (članak 164. stavak 5. OZ).

Potrebno je napomenuti da u članku čl. 29. PROV (stavci 1. do 3.) zakonodavac određuje da će policijska uprava odnosno policijska postaja na čijem se području nalazi prebivalište, boravište, privremeni ili stalni boravak ili sjedište ovršenika, na temelju posebnog zaključka suda kojim je određeno brisanje prava vlasništva ovršenika na prodanom vozilu, bez odgode brisati ograničenje „ovrha - zabrana otuđenja,“ upisati odjavu vozila u ERV-u te pozvati ovršenika (bivšeg vlasnika) radi evidentiranja odjave vozila u prometnoj dozvoli. Ne odazove li se ovršenik pozivu, policijska uprava odnosno policijska postaja rješenjem će poništiti prometnu dozvolu. Stanica za tehnički pregled vozila će, na temelju zaključka suda kojim ovlašćuje kupca na upis prava vlasništva na kupljenom vozilu, registrirati vozilo.

2.8 Prijedlozi novina u uređenju članka 164. OZ

Kako je rečeno, kupac je dužan položiti kupovninu i preuzeti vozilo odmah nakon zaključenja dražbe odnosno prodaje neposrednom pogodbom. Sud zaključkom ovlašćuje kupca da zatraži izdavanje knjižice vozila i prometne dozvole, prema sadašnjem uređenju, od policijske uprave svoga prebivališta ili sjedišta. U planiranim izmjenama predlaže se da formulacija članka 164. stavka 2. OZ glasi: „U slučaju iz stavka 1. ovoga članka sud će zaključkom ovlastiti kupca da na temelju toga zaključka zatraži od Centra za vozila Hrvatske svoga prebivališta ili sjedišta izdavanje knjižice vozila i prometne dozvole.“⁸⁸

Sličnu „zamjenu“ policijske uprave Centrom za vozila Hrvatske zakonodavac planira u i u stavku 5. OZ koji sada glasi: „Sud će posebnim zaključkom odrediti brisanje prava vlasništva ovršenika na prodanom vozilu u ERV-u policijske uprave u kojemu je ono bilo upisano te brisanja založnog prava u USJBO-u. Tim će zaključkom odrediti i brisanje prava drugih osoba na vozilu koja prestaju prodajom.“ Pojašnjavajući sadržaj izmjena koje predlaže zakonodavac je ponudio jednako objašnjenje kao kod članka 161. OZ.⁸⁹

Ekstambulacija prisilnog založnog prava vrlo je važna za raspolaganje vozilom opterećenim zalogom i način na koji će se provodi valja detaljno urediti vodeći

⁸⁷ Članak 164. stavak 3. OZ.

⁸⁸ Moguće je u pitanju omaška imajući u vidu da je Centar za vozila Hrvatske krovno tijelo.

⁸⁹ „Određba se usklađuju s činjenicom da od 1. siječnja 2018. godine registraciju vozila umjesto policijske postaje prometne policije obavljaju isključivo stanice za tehnički pregled vozila koje tom prilikom upisuju određene propisane podatke o registriranim vozilima, a koji se elektroničkim putem automatski unose u evidenciju o registriranim i označenim vozilima.“ Nacrt Prijedloga Novele (dostupno na stranici citiranoj u bilješci 9.).

računa o tijelu nadležnom za intabulaciju u javni upisnik kao i o samom upisniku.

3. ZAKLJUČAK

Izmjene i dopune koje se planiraju u ovrsi na vozilu još su daleko od realizacije. Pitanje je i hoće li zakonodavac na njima ustrajati, jer je već neko vrijeme prošlo od završetka javnog savjetovanja, a ništa se nije „dogodilo.“ Meritorno, ne radi se o suštinskim izmjenama.

Gotovo u cijelosti odnose se na usklađivanje koje je isprovocirano uvođenjem novih tehnologija i promjenama na podzakonskoj razini koje se tiču „tehnika“ postupanja i tijela koja postupaju.

Zakonodavac i nadalje ostavlja otvorenom sudbinu registarskih pokretnina i ovrhu na njima što je posebno složeno radi li se o pokretnima opterećenima stvarnopravnim osiguranjima.

Osim za vozila drugih pravila nema, pa je i budućom Novelom, ostane li ovako, propušteno otkloniti postojeće praznine. Pitanje uređenja ovršne sekvestracije gotovo da više i ne treba postavljati s obzirom da se ne spominje niti rudimentno.

Kada je riječ o vozilu kao predmetu ovrhe i međusobnoj korelaciji javnih upisnika u koje se ono kao pokretnina odnosno pokretnina opterećena pravima i mjerama upisuje, i nadalje su na djelu dva kolosijeka, upis u ERV-o i upis u USJBO-o. Istina, dosada nije bilo dvojbe upisom u koji se ostvaruju konstitutivni učinci po osnivanje založnog prava, no, ne bi bilo dobro nedovoljno preciznim formulacijama „uznemiriti“ taj odnos.

Izmjenama i dopunama Ovršnog zakona ne treba ulaziti u tkivo drugih zakona, ipak, vrijeme je da zakonodavac, barem nomotehnički, pročisti i jedan drugi zakon - ZU koji, začudo, nije mijenjan od donošenja, pa, bar unaprjeđenjem zakonskih izvora navedenih u članku 16. ZU.

Summary: *The paper presents the characteristics of the execution on the motor vehicle as the sole type of execution on chattels within the registers from the Execution Act. The focus is on the creation of the compulsory right of lien on this chattel, as well as on the recordation of execution entered dually in the Register of motor vehicles and the Register of creditors' claims subject to court and notarial security on chattels and rights. The entry in the Register of motor vehicles has the effect of creating the right of lien, whereas the latter entry merely makes public the fact that the right of lien has been created. The author analyses the solutions the legislator proposes to adopt in the draft proposal of the Act on amendments to the Execution Act, which have, for the time being, passed the procedure of public consultation, to which they were submitted on 3 July 2022.*

Keywords: *execution on the motor vehicle, recordation of execution, statutory lien*

Navedeni izvori i korištena literatura

Aras Kramar, Slađana, Elektronička ovrha, Pravo i porezi, br. 9., 2021.

Dika, Mihajlo, Ernst, Hano, Jelčić, Olga, Josipović, Tatjana, Lisičar, Hrvoje, Marin, Jasenko, Marković, Nevenka, Matanovac, Romana, Rački Marinković, Ana, Radišić, Nives, Roić, Miodrag, Hrvatsko registarsko pravo, Narodne novine, Zagreb, 2006., dalje: Dika, et alt.

Dika, Mihajlo, Građansko ovršno pravo, I knjiga, Opće građansko ovršno pravo, Narodne novine, Zagreb, 2007.

Ernst, Hano, Hrvatski upisnik oporuka i drugi javni registri privatnog prava, u: Dika, et alt.

Jelčić, Olga, Upisnik sudskih i javnobilježničkih osiguranja tražbina vjerovnika na pokretninama i pravima, u: Dika, et alt.

Mihelčić, Gabrijela, (u suradnji s Kontrec, Damir), Komentar Ovršnog zakona, Organizator, Zagreb, 2015.

Mihelčić, Gabrijela, Natuknice o nužnosti usklađivanja stvarnopravnog i ovršnopravnog sustava (rasprava), Dvadeset godina hrvatskoga stvarnopravnog uređenja : okrugli stol održan 6. prosinca 2017. u palači Akademije u Zagrebu / Barbić, Jakša (ur.). Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, 2018., str. 211-222.

Milaković, Goran, Provedba upisa u zemljišne knjige nakon upisane zabilježbe ovrhe, <https://www.iusinfo.hr/strucni-clanci/provedba-upisa-u-zemljisne-knjige-nakon-upisane-zabiljezbe-ovrhe>

Nacrt Prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona, <https://esavjetovanja.gov.hr/ECon/MainScreen?entityId=20852> dalje: tekst Nacrt Prijedloga Novele

Ovršni zakon, NN, br. 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 73/17, 131/20 i 114/22, dalje: OZ.

Pravilnik o elektroničkoj komunikaciji NN, br. 5/20, dalje: PEK/20.

Pravilnik o elektroničkoj komunikaciji u postupcima pred trgovačkim sudovima, NN, br. 12/18, dalje: PEKPTS.

Pravilnik o elektroničkoj komunikaciji, NN, br. 139/21, dalje: PEK.

Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o naknadi i nagradi javnih bilježnika u ovršnom postupku NN, 18/22, dalje: PIDPNJBOP.

Pravilnik o naknadi i nagradi javnih bilježnika u ovršnom postupak, NN, 9/21, dalje: PNJBOP.

Pravilnik o normativima rada i jedinstvenim elementima vrednovanja rezultata

rada u stanicama za tehnički pregled vozila, NN, br. 33/09 i 46/18, dalje: PNRJEVRRSTPV.

Pravilnik o obrascima u ovršnom postupku, načinu elektroničke komunikacije između sudionika i načinu dodjele predmeta u rad javnom bilježniku, NN, 43/21 i 94/21, dalje: Pravilnik o obrascima.

Pravilnik o registraciji i označavanju vozila iz 2008. godine, NN br. 151/08, 89/10, 104/10, 83/13, 52/15 i 45/16, dalje: stari PROV.

Pravilnika o registraciji i označavanju vozila. NN br. 130/17, dalje: PROV.

Zakon o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona iz 2014., NN, br. 93/14, dalje: ZIDOZ/14 ili Novela OZ/14.

Radić, Zrinka, Šago, Dinka, Postupak u upisnik sudskih i javnobilježničkih osiguranja tražbina vjerovnika na pokretnim stvarima i pravima, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, god. 51, 4/2014., str. 895.- 921.

Stokić, Matija, Stvarnost i perspektiva ovršne prodaje pokretnina, <https://www.iusinfo.hr/strucni-clanci/stvarnost-i-perspektiva-ovrsne-prodaje-pokretnina>

Zakon o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona iz 2020., NN, br. 131/20, dalje: ZIDOZ/20 ili Novela OZ/20.

Zakon o upisniku sudskih i javnobilježničkih osiguranja tražbina vjerovnika na pokretnim stvarima i pravima, NN, br. 121/05, dalje: ZU.

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima NN, br. 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 129/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12, 152/14, 81/15 - pročišćeni tekst i 94/17, dalje: ZV.